

Kurjer Łódzki

Numer pojedynczy 30000 Mk.

Redakcja Zawadzka 1

Redakcja Piotrkowska II :: Skrzynka pocztowa 132 :: Telefon 239.

Redaktor przyjmuje od godz. 3-4 popołudniu.

Kierownik Administracji przyjmuje od godz. 11-12 rano.

Redakcja otwarta od godz. 9-12 i od godz. 2-7 po poł.

Administracja czynna od godz. 8 rano do godz. 7 po południu bez przerwy.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 61747.	CENA PRENUMERATY:		CENY OGŁOSZENI:				ZAMIEJSCOWE o 50% drożej. ZAGRANICZNE o 100% drożej Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar Administracji nie odpowiada. Artykuły nadesłane bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne. Rękopisów nie zwraca się.
	W Łodzi	— miesięcznie Mk. 650000	Przed tekstem Mk. 15000	za wiersz milimetr. 1 lam. (strona 9 lamów)	1	8	
	Dla robotników	— 530000	W tekście	15000	1	8	
	Na prowincji	— 750000	Za tekstem	12000	1	8	
Zagranicą	— 1200000	Nekrologi	10000	1	8		
Odnoszenie do domu	— 50000	Komunikaty	12000	1	8		
		Zwyczajne	7000	1	10		
		Drobne od mk. 5000 do 7000 za wyraz najmniej za ogłoszenie mk. 70000					
		Ogłoszenie nadesłane po godz. 7-ej wiecz. o 30 proc. drożej.					

Wychodzi codziennie o godzinie 5 rano.

Traktat handlowy z Anglią zawarty. Z Litwą i Rosją również nastąpi porozumienie. Przedewszystkiem dobre stosunki z sąsiadami. Nasza polityka zewnętrzna w oświetleniu p. ministra DMOWSKIEGO.

Warszawa, 23 listopada PAT. — Otwierając posiedzenie senackiej komisji spraw zagranicznych senator Klinicki zwrócił się do obecnych na posiedzeniu p. ministra spraw zagranicznych Dmowskiego, z prośbą o udzielenie informacji, w sprawie kontroli wojskowej w Niemczech, w sprawie powrotu do Niemiec kronprinza, oraz w sprawie Klajpedy.

O niebezpieczeństwach należy myśleć i przewidywać

P. minister spraw zagranicznych stwierdził przedewszystkiem, że sprawa kontroli wojskowej w Niemczech, oraz powrotu kronprinza nie zawiera nic nowego, gdyż prasa podała bardzo obfite informacje w tej kwestii. Pragnę jednak zwrócić nieco światła na całokształt tego zagadnienia. Sprawa kontroli wojskowej, która ma ogromne znaczenie dla Francji i Belgii, ma bodaj jeszcze większe dla Polski. Jeżeli bowiem Francja i Belgia są zabezpieczone terenem okupowanym, to Polska w razie jakiegokolwiek bieżącego ruchu wojennego byłaby wystawiona na niebezpieczeństwo bezpośrednie. Sprawa ta, która od dłuższego czasu już się kostrzyła zetknęła się ostatnio ze sprawą kronprinza, co powiększyło jeszcze wagę sytuacji.

Polityka pokoju i uzdrowienie finansów.

Prasa niemiecka ogłosiła mnóstwo żłtek i potwornych pogłosek o rzekomo zaczepnych zamiarach Polski i Francji. O ile chodzi o Polskę to podkreślić musimy, że wieści te są wzrost humoru politycznego. Nasza polityka jest i być musi być ściśle pokojowa, bo jest przedewszystkiem skierowana ku uporządkowaniu naszych spraw finansowych. Z tego też powodu sprawa kontroli wojskowej w Niemczech ma ogromne znaczenie, bo daje zapewnienie, że w sądzictwie naszym nie zajdą fakty, które by przeszkadzały spełnić najważniejszą dla nas obecnie zadanie. Wobec odwrętnego stanowiska Niemiec, w sprawie kontroli wojskowej Polska dąży do bezwzględnej zapewnienia pokojowych pod względem wojskowym pozytywnych gwarancji.

Istniała z tego powodu obawa rozłamienia stosunków między Francją i Anglią. Zaczęła się obawa, że Anglia

zarówno ze względów wewnętrznych, jak i zewnętrznych nie będzie chciała zgodzić się na sankcje, których Francja mogła się domagać. Tem więcej sprawa ta była ważna dla Polski, która prawa do sankcji nie posiada.

Z tego też względu rząd Polski wystąpił do mocarstw sprzymierzonych, zwracając uwagę na niebezpieczeństwo położenia w związku z powrotem kronprinza. Po kilku dniach niepewności nastąpiło od dwóch dni wyjaśnienie położenia, gdyż Ententa nie została zachwiana. Postanowiono bowiem przedsięwziąć energiczne wspólne kroki mocarstw wobec Niemiec, zwłaszcza w sprawie kontroli wojskowej. Rządowi Polskiemu chodzi o to, aby kroki te miały też pozytywne skutki. Niemcy mogą być spokojne z naszej strony, ale i my chcemy mieć zapewnienie spokoju i dlatego też musimy się domagać silnej i pewnej kontroli. Zresztą jeśli kontrola będzie skuteczna to i samym Niemcom też wyjdzie na dobre, bo i im także pokój jest potrzebny, aby mogli uporządkować swe zakłócone stosunki. Co do kronprinza, to zobowiązał się on do zachowania się jak przeciętny dobry obywatel niemiecki.

Niemcy ze swej strony zapewniły również, że biorą odpowiedzialność, za to, aby kronprinz roli politycznej nie odgrywał. Ostatnie wiadomości pozwalają na sprawę tę zapatrywać się ze spokojem.

W sprawie Klajpedy.

Przechodząc do sprawy Klajpedy p. minister stwierdził przedewszystkiem, że sprawa ta przeszła do Ligi Narodów wobec opornej sfaworskiej rządu litewskiego, w stosunku do uchwalonego przez radę ambasadorów statutu.

Należy mieć nadzieję, że Liga Narodów najmniej w tej sprawie stanowisko jasne i energiczne. S rawę tę należy traktować nieco ogólniej. Uzię wszystkie narody tęsknią do pokoju i do normalnych stosunków gospodarczych, zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. Tego rodzaju fakt, że Polska i Litwa pozostają wzajemnie potencjalnej wojny jest z punktu widzenia całej Europy nie pożądanym. My zaś szczególnie pamiętając musimy o tem, że cała północno-wschodnia część naszego terytorjum dusi się, albowiem jest odcięta od naturalnych dróg przywozu i wywozu. Z tego też powodu skierowa-

nie tej sprawy do Ligi Narodów powinno dać rezultat pożądanym, bo autorytet moralny Ligi Narodów wymaga usunięcia tej sytuacji.

O porozumienie z Litwą.

Rząd polski poczynił już u mocarstw sojuszniczych przedstawienie, w najbliższym zaś czasie wystąpi również z takimi przedstawieniami do Ligi Narodów. Stanowisko rządu polskiego w tym względzie jest tego rodzaju, że zaznacza on stanowczo chęć wejścia w bezpośrednie pertraktacje z Litwą, aby osiągnąć porozumienie.

Z naszej strony są jednak pewne zasadnicze warunki, które stanowić muszą podstawę tych pertraktacji po 1) mo wy być nie może o kwestjonowaniu jakiegokolwiek bądź części naszego terytorium państwowego definitywnie przez mocarstwa sprzymierzone ustalonego i zagwarantowanego. Pod tym względem nie dopuszczamy nawet do żadnej dyskusji. — 2) Statut Klajpedy uznany musi być za rzecz skończoną, pomimo, że zapewniamy na nam tylko minimum tego, co nam się słusznie należy. Dyskusja w tym względzie dotyczyć może co najwyżej szczegółów technicznych wykonania tego statutu i umów z nim związanych.

Pytania i interpelacje.

W dyskusji zabrał głos senator Posner (PFS), stawiając panu ministrowi następujące pytania: Powołując się na pogłoski w sowieckiej i czechosłowackiej prasie, zapytuje czy jest prawda jakoby rząd polski prowadził jakieś rokowania z rządem bawarskim na temat rze komej restauracji dynastji habsburskiej i utworzenia monarchji bawarsko-austriackiej.

Senator Ryngel (koło żydowskie) poruszył cały szereg spraw ogólniejszego znaczenia, a mianowicie o stosunku Francji do Sowietów, w związku z znanymi podróżami senatora Herriota i de Monzie oraz oświadczeniem Poincarego, że skoro sowieci uznają długi przedwojenne, to Francja będzie mogła uznać rząd sowiecki de jure.

Również sprawa pertraktacji pomiędzy Rumunią a Sowietami nasuwa pewne wątpliwości. Wreszcie ciekawym byłoby się dowiedzieć, jakie jest stanowisko rządu angielskiego do Polski na tle stosunków i ewentualnego konfliktu między Polską a Sowietami.

Odpowiedzi p. min. Dmowskiego.

P. minister spraw zagranicznych w odpowiedzi na zapytania obu senatorów stwierdził przedewszystkiem, że o ile chodzi o rokowania z Bawarią, to pogłoski szerzone można nazwać jedynie ordynarną kaczka dziennikarską mającą swe źródło chyba w poszukiwaniu sensacji. Rząd polski w stosunku do rządu bawarskiego poruszał w ostatnich czasach jedynie sprawę wydalania żydów. Nad sprawą rzekomych pertraktacji należy przejść do porządku dziennego jako zupełnie nie poważnej.

W polityce państwa polskiego były w pierwszych latach istnienia pewne wahania i odchylenia od założeń, których zasady doprowadziły do traktatu wersalskiego. Dzisiaj, choć mogą istnieć różnice w naszych poglądach, co do spraw zewnętrznych, wszyscy niewątpliwie stoimy na gruncie traktatu wersalskiego. Polska, aby istnieć musi dbać o zachowanie swych granic, a jednocześnie o to, aby traktaty wersalski i w Saint Germain stały się trwałe i oparły się wszelkim zakusom ich obalenia. Dlatego wszelkie zachcianki w tym względzie należy uważać za należące do przeszłości.

Jedną z najpoważniejszych firm zagranicznych budowy parowozów, kotłów, maszyn parowych i pomp, poszukuje firmy lub osoby ustosunkowanej w sferach przemysłowych, posiadającej należyte zorganizowane biuro i wyrobioną markę, dla zorganizowania zastępswa na Okręg Przemysłowy Łódzki

Dyrektor firmy będzie w Łodzi w poniedziałek dn. 26 go b. m. Oferty prosimy adresować do adm. „Kurjera Łódzkiego”, okazicie lowi kwitu Nr. 1984.

Warsztaty tkackie

mechaniczne najcieńsze wraz z maszynami pomocniczymi poszukiwane. Pośrednicy pożądanym Oferty z podaniem systemu i szerokości do biura ogłoszeń Ch. Rajszera, Warszawa, Twarda 8 sub. „Brexens”.

